

Project 'Paratuberculose in de melkgeitenhouderij'

'Paratbc los je niet in drie jaar op'

Martin en Rinie Tuinte uit Eibergen hebben 1.300 melkgeiten. Door de raampjes in de stal is het mogelijk een blik te werpen op de dieren. Tuinte is zeer actief bezig met de gezondheid van zijn geiten en dat is een van de redenen waarom de geitenhouder meedoet aan een driejarig paratbc-project.

Martin Tuinte is een van de twintig melkgeitenhouders die meedoen aan het project 'Paratuberculose in de melkgeitenhouderij', gesubsidieerd door het Productschap Zuivel en uitgevoerd door de GD in samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde en het CVI. Hij doet niet zozeer mee omdat hij zelf een paraprobleem heeft op zijn bedrijf, maar omdat hij vindt dat het bewustzijn in de sector groter moet worden. "Als sector vonden we dat er iets moest gebeuren. Je bent tenslotte voedingsproducent. Ook is paratbc een vermeende zoönose en we hebben met de Q-koorts gezien hoeveel ellende een zoönose kan veroorzaken."

Martin Tuinte

Zelf geen paraprobleem

Aan het begin van het project werden alle deelnemende bedrijven onderzocht op paratbc via bloed- en melkmonsters. Ook zijn er mest- en stofmonsters genomen. Dit was niet alleen om de status van alle bedrijven te weten te komen, maar ook om de verschillende testmethoden te vergelijken. Een nuttig onderzoek, want er kwam uit naar voren dat melkonderzoek op paratbc net zo goed gebruikt kan worden als bloedonderzoek. Bij Tuinte werden geen antistoffen tegen paratbc aangetroffen:

"We hebben nog nooit paraverschijnselen gehad. We zijn CL- en CAE-vrij en bij de testen op die ziektes laten we ook standaard op paratbc onderzoeken in de oudste groep. Daar komt nooit wat uit. We hadden dus geen concrete aanleiding om mee te doen aan het project, maar we wilden toch graag. Ik hoop dat ik over een aantal jaren paratbc-vrij gecertificeerd ben, dat creëert een meerwaarde voor mijn bedrijf."

"Je bent tenslotte voedingsproducent"

Studiegroepen

De deelnemende geitenhouders komen een aantal keren per jaar bij elkaar in studiegroepen om te praten over de aanpak van paratbc. Een van de aanpassingen die Tuinte naar aanleiding van die gesprekken heeft doorgevoerd, is het bemonsteren van geiten die worden afgevoerd. "Vind je geen paratbc in deze groep, dan is de

De geiten en bokken van Martin Tuinte hebben nog nooit paraverschijnselen gehad.

Paratbc

Paratbc wordt veroorzaakt door de bacterie *Mycobacterium avium* subspecies *paratuberculosis*. Deze bacterie veroorzaakt een chronische infectie in de darmen die op den duur leidt tot vermagering van de dieren, een slechte conditie en minder melkproductie. Paratbc blijft vaak onopgemerkt omdat het ziekteverloop lang onzichtbaar is. Bovendien lijken de verschijnselen op die van andere ziekten. De bacterie kan meer dan een jaar lang buiten een dier overleven en is mede daarom moeilijk te bestrijden. 80% van de geitenbedrijven ent tegen paratbc. Dat hoeft maar één keer en het is relatief goedkoop, maar niet 100% betrouwbaar.

kans groot dat je helemaal geen paratbc hebt op je bedrijf”, zegt Tuinte. Een andere aanpassing is dat er sinds vorig jaar geitenbiest wordt gevoerd met als doel de gezondheid van de dieren verder te vergroten. “Het afgelopen jaar was de gezondheid van de lammeren inderdaad goed, maar we weten nog niet of dat ook echt aan de biest ligt.”

“Ik hoop dat ik over een aantal jaren paratbc-vrij gecertificeerd ben”

Verbeterpunten

Tuinte: “Tijdens de volgende studiebijeenkomst bespreken we de hygiënecheck. Daarbij wordt je hele bedrijf doorgelopen. Ook dat creëert weer bewustzijn. We letten nu al beter op dan bij de start van het project. Overigens werkten we al vrij hygiënisch omdat we ook varkens hebben gehad. Toch denk ik dat er nog dingen beter kunnen. Ik zou bijvoorbeeld de lammeren over moeten geven aan degene die op dat moment in de stal werkt in plaats van ze zelf weg te brengen. Ik wissel dan trouwens wel altijd van schoeisel.” Rinie Tuinte vervolgt: “We letten ook goed op bij de aankoop van gras en we zijn altijd heel voorzichtig met aankopen. In het begin hebben we natuurlijk dieren aangekocht, maar daarna niet meer. Nu kopen we alleen nog bokjes aan.”

“Maar daar zouden we eigenlijk ook mee moeten stoppen”, zegt Martin Tuinte. “We zouden zelf genoeg bokjes moeten fokken.”

Mogelijk vervolg

Uiteindelijk moet het paratbc-project behalve tot meer bewustzijn ook leiden tot een opzet voor een beheersingsplan, geïnitieerd door de sector zelf. Martin Tuinte hoopt dat er een vervolg van nog eens drie jaar komt op het project: “Paratbc is geen ziekte die je binnen drie jaar oplost. Ik denk dat je daar minstens twee generaties geiten voor nodig hebt.” Belangrijkste advies aan andere melkgeitenhouders is volgens Tuinte het doen van onderzoek: “Laat een keer een koppel onderzoeken en weet waar je staat.” Zijn vrouw vult aan: “En onderschat het niet.”

